

بسم الله الرحمن الرحيم

قدرمنو هیواد والو، درنو حاضرینو،

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

تر تولو د مخه، د خپلو درنو هیوادوالو ته د ۱۳۹۸ هجري شمسي کال، د لوي خدای (ج) څخه غواړم چې سړ کال د عزت او تلپاتی سولي کال او هم کرنیز کال وي.

هموطنان عزیز! رشد سکتور زراعت، تضمین امنیت و مصونیت غذایی، ایجاد فرصت‌های کاری، رشد اقتصادی، کاهش فقر و مساعدسازی محیط زیست مناسب زنده‌گی در کشور است.

اما با تأسف تجارب نشان می‌دهد که طبیعتاً رشد سکتور زراعت بطی است و نمی‌توان در چند سال محدود به آن دست یافت. از طرفی هم روابط پیچیده‌ی عوامل تولید همچون تکنولوژی، زیربنا، آب، خاک، تحقیق تخم‌های اصلاح شده، ترویج و منابع مالی؛ هر کدام از این عوامل، تأثیرات مستقیم روی تولید دارد. از جانبی هم در نتیجه‌ی جنگ تحمیلی چندین ساله، تخریبات وسیع زیربناها، نبود تکنولوژی کافی و دسترسی نداشتن به سایر عوامل تولیدی، حتا در مقایسه با زمان مرحوم محمدداوود خان مستلزم آن است که در این سکتور، بیش‌ترین سرمایه‌گذاری صورت گیرد. در حالی که فعلاً کم‌تر از یک فی‌صد بودجه‌ی کشور به این سکتور اختصاص داده شده است که به هیچ عنوان این مقدار بسنده نیست. از طرفی هم زراعت با هر تغییر اقلیمی، آسیب بیش‌تر متحمل می‌شود.

ما و شما شاهد تغییرات اقلیمی در سال گذشته بودیم که در نتیجه خشک‌سالی بی‌سابقه در کشور ما به خطر امنیت و مصونیت غذایی مواجه شدیم، علاوه بر آن سکتور مالداری ما نیز ارزش آن بیش از هفت میلیارد دالر است، سخت مورد تهدید قرار گرفت.

اما ما توانستیم که هر بُعد این تهدید بشری و مالداری را با توزیع تقریباً ۱۰۰ هزار گندم و توزیع حدود ۵۰ هزار تن علوفه‌ی متراکم به مالداران از امکانات محدود خویش موفقانه مدیریت کنیم.

باید اعتراف کرد که نسبت به وسعت این بحران، این کمک‌های ما به هیچ عنوان کافی نبود و حتا در بعضی از قسمت‌های کشور تلفات محدود مالداری نیز داشتیم، ولی الحمدالله از یک فاجعه‌ی کلان جلوگیری شد که اگر جلوگیری نمی‌شد، جبران آن در حد اقل ۱۰ - ۱۵ سال میسر نبود.

ارقام احصاییه مرکزی که اخیراً نشر شده، نسبت خشک‌سالی بی‌سابقه در کشور، ما در رشد سکتور زراعت به رشد منفی ۰,۹ درصد مواجه شدیم و آن هم نسبت عدم رسیدن هدف تعیین شده به تولید ۴,۲ میلیون تن گندم بود. در عین حال، ارقام احصاییه‌ی مرکزی نشان می‌دهد که در سال ۹۷، ما شاهد بیش‌ترین صادرات محصولات زراعتی بودیم و هکذا ۱,۷ درصد کسر واردات داشتیم که معادل ارزش ۱۳۳ میلیون دالر است. به همین ترتیب ما رشد ۴ درصدی تولید برنج را با وجود کمبود آب داشتیم که این نشانه‌ای است که بدون تولید گندم، در دیگر بخش‌های تولید زراعتی رشد داشتیم که علایمی از مثمریت تلاش‌های وزارت زراعت است.

خوشبختانه با وجود خشک‌سالی، اما با مدیریت بهتر آب و حمایت تخنیکی در بخش میوه‌جات و سبزیجات نیز تولیدات ما افزایش یافته است.

حاضرین گرامی! اجازه دهید که مختصراً درباره دست‌آوردهای وزارت زراعت در سال ۱۳۹۷ با در نظر داشت همه چالش‌هایی که داشتیم اشاره داشته باشیم.

مصرف ۹۵ درصدی بودجه که در تاریخ وزارت زراعت سابقه نداشته، این نمایانگر آن است که پروژه‌های پلان شده سال ۹۷ عملاً تطبیق شده است. جزییات همه‌ی پروژه‌ها از حوصله‌ی این کنفرانس نیست، من می‌خواهم این‌جا از آن‌ها به شکل اختصار نام ببرم.

الف - علاوه بر ساخت ۲۳۵ شبکه‌ی آبیاری، مطالعات امکان‌سنجی سه کانال بزرگ هر یک خوش‌تیپه، اندخوی و موسی‌قلعه، نیز آغاز گردیده که تا چند ماه آینده این مطالعات تکمیل خواهد شد که در نتیجه‌ی ساخت این کانال‌ها، معادل ۳,۶ میلیون جریب زمین جدید تحت آبیاری قرار خواهد گرفت که بدون شک، ما را به طرف خودکفایی خواهد برد.

ب - پروژه‌های زیربنایی وزارت زراعت که طی چندین سال راکد مانده بود، به حرکت درآورده شد و منجمله پروژه‌های ذیل تکمیل گردید:

- 1 - ساختمان کمپلکس لابراتوار بادام‌باغ
 - 2 - ساختمان‌های مرزی و گمرکی قرنطین ستیشن (۱۱ تعمیر)
 - 3 - لابراتوار خاک‌شناسی
 - 4 - هشت فارم تحقیقاتی
 - 5 - چهار فارم تولید تخم‌های اصلاح شده تکمیل شده‌اند.
 - 6 - و کار ساخت مسلخ‌ها پس از ۱۰ سال رکود، دوباره آغاز شد و یکی از مسلخ‌ها تکمیل گردید
 - 7 - تکمیل دیزاین پنج سیلو و ذخیره‌های استراتژیک
 - 8 - دیزاین ۱۲ باب سرخانه‌ی ۵۰۰ تنی تکمیل به تدارکات ملی جهت تصمیم‌گیری فرستاده شد،
 - 9 - چهار باب مارکیت مرغداری در چهار ولایت (کابل، بلخ، هرات قندهار) ساخته شد
- 10 - ۳۰۱۸۲ تن گندم اصلاح شده توزیع شد
- 11 - ۲۰۷۳۵ تن کود توزیع گردید
- 12 - در بخش تقویت باغداری و ازدیاد محصولات میوه؛ ۸۱۰۰ هکتار باغ در سطح کشور ساخته شد. از این میان، ۵۰۰۰ هکتار باغ جدید، ۳۰۰۰ هکتار باغ احیا، ۱۰۰ هکتار باغ متراکم و نیز ۴۰۰ باب کشمش‌خانه برای باغداران ایجاد شد
- 13 - در بخش گسترش پسته‌زارها، ۳۷۵۰ کیلو تخم پسته توزیع شد، ۱۸۰۰ ذخیره‌ی آب و ۶۰۰ هزار متر جالی آهنی برای حفاظت پسته‌زارها توزیع گردید.
- 14 - به خاطر تولید بیش‌تر سبزیجات؛ ۳۰۰ باب سبزیخانه‌ی تجارتي با حمایت مالی و تخنیکي وزارت زراعت ساخته شد.
- 2 - در زنجیره ارزشی
حمایت مالی و تخنیکي از سکتور خصوصی،
فابریکه‌ی پروسس انگور با ظرفیت ۱۰ متریک تن در ساعت، در ولایت پروان،

فابریکه‌ی پروسس انار به ظرفیت ۵ متریک تن در قندهار،
دستگاه پروسس ۳ متریک تن پنبه طبی در قندهار،
فابریکه‌ی تصفیه‌ی روغن با ظرفیت ۱۰ تن در روز در هلمند،
ساخته و به بهره‌برداری سپرده شدند.

- 3 - در بخش مالداري: این سکتور در بخش مصونیت غذایی، رشد اقتصادی، فرصت‌های کاری از اهمیت خاص برخوردار است. بناً فعالیت‌های ذیل انجام شده است.
- ۱- تهیه و تطبیق دو میلیون و ۲۱۰ هزار دوز واکسین و تولید ۳,۲ میلیون دوز واکسین در لابراتوار وزارت زراعت،
 - ۲ - حمایت از ۱۲۵۴ واحد و ترنری
 - ۳- ایجاد ۶۰ فارم ماهی‌پروری
 - ۴- توزیع ۵۰۰ بسته‌ی زنبورداری
 - ۵- ایجاد ۳۹ فارم مرغداری تجارتي با ظرفیت‌های کلان پنج هزار، ۱۰ هزار، ۲۵ هزار و ۳۰ هزار قطعه‌ای
 - ۶- کمک ۱۶ دستگاه چوپه‌کشی
 - ۷- تکمیل مطالعات ایجاد فابریکه‌ی لبنیات با ظرفیت ۳۰ هزار لیتر شیر در روز به صورت «UHT» یا فرادما در کابل
 - ۸ - ایجاد سه فارم گاوداری با سکتور خصوصی در ولایت بلخ

سکتور منابع طبیعی که علاوه بر رشد اقتصادی، تزئید آب‌های زیرزمینی، جلوگیری از فرسایش خاک، ایجاد محیط زیست مناسب برای زنده‌گی تطبیق گردیده و نیز فعالیت‌های ذیل انجام شده:

- 1 - احیا و حفاظت از ۳۲۰ هکتار جنگل
- 2 - احیا و حفاظت ۱۴۶۶ هکتار چراگاه، کشتزار نباتات طبی و کنترل ریگ‌های روان
- 3 - تولید ۲۰ میلیون نهال به خاطر سرسبزی
- 4 - حفاظت ۴۶۵ هکتار ساحه‌ی کمر بند سبز کابل

در بخش تقویت دهاقین که یکی از عوامل تولیدی مهم سکتور زراعت است و حمایت آنان مهم است، فعالیت‌های ذیل انجام شده:

- 1- معرفی و آموزش‌دهی نحوه‌ی کار تکنولوژی هموارکاری یا لایزر لیول «L.L» برای اولین بار،
- 2- توزیع تخم‌های اصلاح شده و کود
- 3- آموزش‌دهی به ۷۴ هزار و ۵۷۶ دهقان زن و مرد در سراسر کشور
- 4- ارائه ۵۰۱ میلیون افغانی قرضه به دهاقین با شرایط آسان
- 5- قرضه‌دهی به سرمایه‌گذاران در بخش زراعت از طریق فند رشد زراعت.

در بخش حمایت از خانم‌ها و خانواده‌های فقیر، که یک قشر نهایت آسیب‌پذیر کشور است، فعالیت‌های ذیل صورت گرفته:

- 1- احداث ۲۲ هزار و ۴۰۰ باغچه‌ی خانگی برای خانم‌ها
- 2- حمایت از ۲۱ هزار و ۱۲۲ خانم از طریق فارم‌های کوچک مرغداری
- 3- حمایت از ۱۲۰۰ خانم با توزیع ۱۲۰۰ گاو شیری
- 4- حمایت از ۴۰۰ خانم با توزیع ۸۰۰ بز شیری
- 5- حمایت از ۸۰۰ خانم با توزیع بسته‌های پروسس محصولات
- 6- احداث یک هزار و ۳۰ سبزخانه‌ی کوچک برای خانواده‌های بی‌بضاعت

- 7- ایجاد ۱۴ مرکز پروسس میوه، سبزیجات و عسل در هرات برای خانم‌ها

8- و از همه مهم‌تر، ازدیاد تولید زعفران و رسیدن به هدف تعیین شده یک سال قبل از پیش‌بینی استراتژی انکشاف ملی زعفران، که اکثر کارکنان این بخش خانم‌ها هستند و سبب شده که فرصت کاری دایمی داشته باشند.

گرانو هېوادوالو او درنو حاضرینو، اجازه راکړئ چې په لنډه توګه د ۱۳۹۸ یم کال په مهمو ټکو رڼا واچوم.

د اوبولګولو په برخه کې، پلان لرو چې دا لاندې فعالیتونه سرته ورسوو:

۱-د ۳۴۴ شبکو رغول

۲-د خوش تیپي، اندخوی، زمینداور او موسی کلا د کانالونو د امکان سنجولو مطالعات بشپړېدل چې په تطبیق سره به یې ۳,۶ میلیونه جریبه ځمکه خړوبه شي.

۳-د څاڅکي (قطري) په سیستم سمبال د اوبولګولو د ۵۰ ننداريزو (نمایشي) قطعو جوړول

۴-د کمال خان بند لاندې په کانالونو کار پیلول

۵- د کنړ په مروره کې د لمړيزې انرژۍ په واسطه نوي ځمکې خړوبول

۶- په بالامرغاب کې له لمړيزې انرژۍ څخه په استفادې سره د نوي ځمکو خړوبول.

د طبیعي سرچینو (منابعو) په برخه کې:

دا منابع په چاپیریال ساتنه د ځمکې د اوبو ساتلو، سیلابونو څخه د مخنیوی او د ځمکې د مولدیت په برخه کې اغېزمن رول لري. سړ کال غواړو چې په دې برخه کې لاندې فعالیتونه ترسره کړو:

۱-د هېواد په کچه د پستي او چهارمغزو (غوزانو) ۶۵۰۰ هکتاره ځنگلونه احیا او جوړول.

۲- اقتصادي او محروقاتي استفادې لپاره ۲۰۵ هکتاره ځنگلونه جوړول

۳-د خوست، پکتیا او پکتیکا ولایتونو دپاره د جلغوزیو او چهارمغزو (غوزانو) ۶,۴ میلیونه نیالګي تولیدول، چې ۸ زره هکتاره ځنگلونه به منځ ته راوړي.

۴-د ۲۱۰۰ هکتاره علفچرو احیا کول او د روانو شګو ۲۰۰ هکتاره ځمکو ساتنه.

۵-د ۸۲۰۰ هکتاره په اندازه د انجي (هنګ) او شیرین بويي احیا او ساتنه

د کرنې او بڼوالۍ په برخه کې:

۱-د ۴۱۹۱ هکتاره نوي بڼونو جوړول.

- ۲- د ۲۷۰۰ باغونو احيا كول
- ۳- د ۱۷۶۵ سيمه بيزو وچول خونو جوړول
- ۴- د ۱۰۳ بابه سوداگريزو (تجارتې) شنو خونو جوړول
- ۵- پر بنوالو د وړو ټراكتورونو وپشل
- ۶- بزگرو ته د لايزر لېول (L.L) ۱۳۰ نوي ماشينونه ورکول او د يادې ټکنالوژۍ لمن پراخول.
- ۷- د کرنې وزارت د موجوده ۲۲۳ ټراكتورونو شمېر ۵۳۱ ته لوړول ترڅو په ميکانيزه کولو کې مرسته وکړي.
- ۸- د بنوالۍ په برخه کې د فني سلا مشورو لپاره ۱۶۷ کلنيکونه جوړول.
- ۹- ۵۰۰۰ بزگرو ته د بسته بندي توکي ورکول ترڅو دوی له دغوتوکو څخه دخپلو حاصلاتو په ټولولو کې استفاده وکړي.
- ۱۰- د جلغوزو د غوزو شکولو د پاره ۶۶۰ کسانو ته د شکولو وسايل ورکول.
- ۱۱- د پيازو ۴۰۰ سړو خونو جوړول
- ۱۲- د حاصل لوړولو دپاره ۴۵۴ هکتاره انگورو ته د چيلې سيستم جوړول.
- ۱۳- د غلو په برخه کې ۳۳۹۸ ننداريزي (نمايشي) قطعي جوړول.
- ۱۴- د بزگرو د وړتيا (ظرفيت) لوړولو دپاره ۱۲ زره او ۲۳۰ بنوونځي جوړول.
- ۱۵- په ۵۰ ولسواليو کې بنوونيز (تربيوي) مرکزونه جوړول.
- ۱۶- د کرنې وزارت له فارمونو څخه ۲۷۰۰ ټنه د غنمو تخم توليدول.
- ۱۷- مالي منابعو ته د لاس رسۍ په صورت کې سرب کال په ۵۰٪ ازدياد سره د بذري تخمونو او کيمياوي سرو وپشل.
- ۱۸- د زعفرانو انستيتوت ايجادول
- ۱۹- د ۱۰ څېړنيزو (تحقيقاتي) فارمونو د جوړولو چارې بشپړول.
- ۲۰- د بذري تخمونو د توليد ۶ فارمونه تکميلول.
- ۲۱- د کچالو لابراتوار او د مېوه لرونکو نيالکيو د توليد لابراتوار جوړول.
- ۲۲- د لسو ورايتيو تحقيق شويو غلو معرفي.
- ۲۳- د ترويج د لمن پراخولو د پاره له ټکنالوژۍ څخه گټه اخيستل.

- د کرنیزو بنسټونو په برخه کې:
- دا بنسټونه د کرنیزو محصولاتو په معیاري کولو، د خوړو خوندیتوب او امنیت برسېره په صادراتو او وارداتو کې هم مهم رول لوبوی.
- سر کال په دې برخه کې لاندې فعالیتونه سرته رسوو:
- ۱- د ۱۲ سړوخونو عملي کار پیلول.
 - ۲- د ۸ لویو پنځه زره ټني سړوخونو ډیزاین او تدارکاتي چارې بشپړول.
 - ۳- د بادام باغ د لابراتوار او د ۱۱ قرنطیني لابراتوارونو سمبالول.
 - ۴- په کابل، هرات او کندهار کې د ۳ سیلوگانو او اسټراتیژیکو زېرمو عملي کار پیلول.
 - ۵- د بغلان، بلخ او بدخشان په ولایتونو کې د درېوو نورو سیلوگانو او اسټراتیژیکو زېرمو ډیزاین تکمیلول.
 - ۶- په کابل، هرات، بلخ او کندز کې د څلورو عمومي مسلخونو بشپړول او گټې اخیستنې ته سپارل.
- د مالدارۍ په برخه کې:
- دا سکتور زموږ په اقتصادي وده او د خوړو په خوندیتوب کې خورا ډېر مهم دی او موږ غواړو چې په دې سکتور کې لاندې فعالیتونه تر سره کړو:
- ۱- د بروسلوزس (حيواني محرقې) پر وړاندې ۶,۶ میلیونه وزو د واکسین تطبیق
 - ۲- د ۳,۵ میلیونه مختلفو واکسینونو تولیدول.
 - ۳- دنسل د اصلاح دپاره د مصنوعي القاح پروگرام پلي کول.
 - ۴- کوچیانو ته د ۶ پنډغالو جوړول
 - ۵- کوچیانو او مالدارانو ته د اوبو د اتو لویو حوضونو جوړول
 - ۶- کوچیانو او مالدارانو ته د حیواني خوراکی د جوړولو ماشینونه ورکول
 - ۷- مالدارانو ته د څارویو د خوراکی توکو ۱۶ زېرمې جوړول
 - ۸- د کبانو ۴ میلیونه بچي وپشل.
 - ۹- د کبانو ۱۴۳ فارمونه جوړول.
 - ۱۰- د پنځه زره، ۲۵ زره او ۳۰ زره چرگانو په ظرفیت د چرگانو ۷۰ نوي فارمونه جوړول.

۱۱- د ۳۰ زره لیتره UHT شیدو فابریکي کار پیلول.

او په پای کې د بنځو او بېوزلو کورنیو د ملاتړ او لاس نیوی په پار دوی ته د دایمي دندو د فرصتونو ایجادول، چې نه یوازې د دوی د ژوند په اقتصادي وده کې مهم دی بلکې زموږ په ملي اقتصاد کې هم ونډه لري. په پام کې ده، چې په دې برخه کې لاندې فعالیتونه تر سره شي.

۱- د بنځو د اقتصادي ودې او دوی ته د دوامداره کار پیدا کولو دپاره د ۳۰، ۵۰، ۱۰۰، او ۵۰۰ قطعو چرگانو وپشل.

۲- دکورنیو باغچو جوړول

۳- د دوی محصولاتو ته د بازار موندنې دپاره یو باب مارکېټ جوړول. د پورتنیو کارونو په ترسره کولو سره مونږ کولای شو، چې ۵۱ زره او ۶۲۹ کورنیو ته د اقتصادي فعالیتونو زمینه برابره کړو.

او په پای کې بزگرو ته د خدماتو د عرضه کولو سربېره دوی ته د مایکرو فایننس بانک په ذریعه اسانو فرصتونو ته د لاس رسی زمینه هم برابرو.

او په همدې توگه کوم کسان، چې غواړي د کرنې په سکتور کې پانگونه وکړي مونږ دوی ته د کرنې د پراختیا له فنډ څخه د پور اخیستلو زمینه هم برابرو.

په پای کې په خصوصي سکتور باندې غږ کوم، چې راوراندې شي، په دې سکتور کې په ځانگړې توگه د ارزښت لوړولو او پروسس په برخه کې پانگونه وکړئ او د کرنې وزارت د امکاناتو په محدوده کې له مالي او تخنیکي مرستو څخه برخمن شي.